

ИНФОРМАЦИЈА

о оствареном расту потрошачких цена у августу 2015. године

1. Потрошачке цене у августу ове године су, након снижења у претходном месецу, повећане за 0,9%¹⁾, чиме је, као и у фебруару, остварен највећи интензитет раста у протеклих осам месеци ове године. Полазећи од чињенице да је у периоду фебруар-април, остваривана за по 0,2 п.п. спорија месечна динамика раста, у априлу и јуну задржан непромењени ниво цена, а у јануару, мају и јуну евидентирана дефлација, може се констатовати да је тренд стабилних цена присутан, током протеклог периода ове године. На августовско повећање цена *највећи утицај* су имале цене електричне енергије, које су укупно повећане за 12,2% и на које се односи око две трећине опште стопе. Затим значајно су учествовале и цене хране које су повећане за 1,1%, док су ниже цене деривата нафте (1,8%) деловале на ублажавање опште стопе.

Инфлација мерена укупним текућим растом потрошачких цена, у *августу ове у односу на децембар претходне године*, је износила 2,1%%, колико је евидентирана и међугодишња инфлација (*август ове у односу на август претходне године*).

Наиме, остварена инфлација у овој години је најнижа у поређењу са истим периодом претходних година, од када РЗС израчунава индекс потрошачких цена (2007.-2015.г.), изузимајући 2014. годину, с тим што се израженије разлике у интензитету раста уочавају код међугодишње инфлације у односу на укупан текући раст, што се види из наредне табеле:

¹ Саопштење РЗС број 246 од 11.09.2015. године.

- у % -

година	остварени раст	
	август т.г. децембар п.г.	август т.г. август п.г.
2007.	6,0	6,5
2008.	6,4	11,5
2009.	5,9	8,0
2010.	5,9	6,6
2011.	6,2	10,5
2012.	7,1	7,9
2013.	2,5	7,3
2014.	1,7	1,5
2015.	2,1	2,1

2. Посматрано по *основним групама*, августовска инфлација је у потпуности одређена ценама стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива (4,5%) и ценама хране и безалкохолних пића (1%), које су натпросечно повећане.

Затим, натпросечно су повећане и цене рекреације и културе (1,1%), док је у групи здравства и ресторана и хотела остварен раст од по 0,3%, а код остале робе и услуга од 0,4%.

Цене образовања и комуникација су остале на непромењеном нивоу.

У осталим групама је остварено снижење цена и то: транспорт 0,8%, одећа и обућа 0,4%, намештај, покућство и текуће одржавање 0,2% и алкохолна пића и дуван 0,1%. Снижење цена у овим групама, готово у потпуности је неутралисано растом цена у осталим групама, тако да је августовски раст са око једном трећином одређен вишим ценама хране и безалкохолних пића и са око две трећине вишим ценама стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива.

3. Натпросечан раст цена, у распону од 1% до 12,2%, евидентиран је код: меса, уља и масти, воћа, поврћа, шећера, цема, меда и чоколаде, кафе, чаја и какаоа, снабдевања водом, одвођења отпадне воде, електричне енергије за домаћинство, медицинских услуга, новина и часописа, пакет аранжмана и осталих предмета за личну негу. Учешће ових група у индексу потрошачких цена износи око 27,8%.

Цене значајног броја група су остале непромењене. Њихово учешће износи око 26,6%.

4. У августу ове године у оквиру контролисаних и регулисаних цена, предузимане су мере код производа и услуга из надлежности јединица локалне самоуправе и електричне енергије за домаћинство:

4.1. У августу 2015. године повећане су **цене свих стамбено комуналних услуга** на нивоу просека Републике. Тако су цене воде и одведене отпадне воде порасле за по 1,0%, изношења смећа за 0,4% и централног грејања за 0,1%. У односу на општи раст цена од 0,9%, најмање одступање исказано је код воде и одведене отпадне воде, а највеће код грејања. Забележена кретања цена ових услуга на нивоу републичког просека ефекат су повећања цене воде и одведене отпадне воде у Нишу за 11,0%, односно 10,0% и Смедереву за по 24,3%, као и повећања цене изношења смећа у Сремској Митровици за 20,0% и грејања у Смедереву за 5,0%. При том, сва повећања цена стамбено комуналних услуга у та три града су изнад пројектованог општег раста цена, с тим што су у Смедереву забележена и највећа одступања од пројекције код воде и одведене отпадне воде, као и најмања код грејања.

Цене јавног градског превоза мировале су у извештајном месецу у свим градовима који су на статистичком праћењу, изузимајући цену претплатне месечне карте у Сремској Митровици која је снижена за 8,7%, што се није одразило на просек. С тим у вези, потребно је имати у виду да је последњој промени претходило неколико корекција цене месечне карте у том граду од почетка 2015. године.

4.2. Према подацима статистике цена **електричне енергије за домаћинство** у августу ове године је повећана за 12,2% и то по основу више цене и акције на електричну енергију за крајњу потрошњу. Тарифни ставови по зонама потрошње (зелена, плава и

црвена) за једнотарифно и двотарифно бројило повећани су линеарно за 11,8%, док повећање тарифа за обрачунску снагу износи 15,1%, а накнаде за мерно место 11,3.

Савет Агенције за енергетику Републике Србије је 26. јуна 2015. године, са применом од 1. августа дао је **сагласност на Одлуку о регулисаној цени електричне енергије за снабдевање домаћинства и малих купаца** („Службени гласник РС“, број 56/15), коју је донео в.д. директора Привредног друштва за снабдевање електричном енергијом крајњих купаца „ЕПС Снабдевање“ д.о.о. Београд. Наиме, цене електричне енергије за домаћинства се у просеку повећавају за 4,4%, а за све купце са правом на регулисану цену за 4,5% (без трошкова акцизе). Такође, Законом о изменама и допунама Закона о акцизама („Службени гласник РС“, број 55/15) уведена је акциза на електричну енергију за крајњу потрошњу по стопи од 7,5%.

Цене коришћења дистрибутивне и преносне мреже нису мењане, тј. остале су на нивоу из 2013. године

5. Укупан текући раст потрошачких цена у августу 2015. године у односу на децембар претходне године **износи 2,1%** и одређен је повећањем цена роба и услуга, с тим што су цене роба за око четвртину имале спорију динамику у односу на услуге (1,9% према 2,5%).

Највећи раст у августу ове у односу на децембар претходне године имале су цене рекреације и културе (7,2%), а **натпросечно** су повећане и цене алкохолних пића и дувана (5,3%) и стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива (4,5%), на које се односи око две трећине опште стопе.

На **просечном** нивоу су повећане цене комуникација (2,1%), а незнатно испод **просека** је евидентиран раст цена у групи ресторана и хотела (1,8%), намештаја, покућства и текућег одржавања (1,7%), хране и безалкохолних пића (1,5%). Знатније испод просека су повећане цене у групи образовања (0,5%) и остале робе и услуга (0,7%).

Снижење цена је евидентирано код одеће и обуће (2,8%) и здравства (1,6%).

6. Фискалном стратегијом за 2015. годину са пројекцијама за 2016. и 2017. годину, пројектована инфлација у овој години износи 4,2%, што претпоставља просечан месечни раст од 0,3%.

Циљана инфлације за ову годину, утврђена Меморандумом Народне банке Србије о циљаним стопама инфлације до 2016. године износи 4% са дозвољеним одступањем $\pm 1,5$ п.п.

У августу ове у односу на децембар претходне године остварен је укупан текући раст од 2,1%, тако да просечан месечни раст, у протеклом периоду ове године, износи 0,3%. Под претпоставком да се и у наредном периоду ове године оствари исти интензитет раста, инфлација би се кретала око доње границе дозвољеног одступања.

У августу ове године *просечан курс динара* је у односу на јул остао на непромењеном нивоу, а у односу на децембар претходне године је смањен за 1,1% (120,22 према 121,53 динара за 1 евро).

Такође, *просечна нето зарада без пореза и доприноса* у јулу ове године² износи 45.601 динара. При том, у периоду јануар-јул ове у односу на исти период претходне године зарада је номинално смањена за 0,2%, а реално за 1,5%. Реалан пад пензија у периоду јануар-јун ове у односу на је износио 5,3%³.

Промет у трговини на мало, у периоду јануар-јул ове године у односу на исти период претходне године, исказан у текућим ценама, је повећан за 1,2% а у сталним ценама за 1,90,⁴. Раст промета, исказан у сталним ценама, је резултата повећаног

² Саопштење РЗС бр. 222 од 25.08.2015. године

³ Основни индикатори макроекономских кретања, 25.08.2015.г. , Министарство финансија

⁴ Саопштење РЗС број 230 од 31.08.2015. године.

промета хране, пића и дувана (2,9%) и моторног горива (2,7%), док је код непрехрамбених производа осим моторног горива забележен пад од свега 0,2%.

*Регулисане цене*⁵, на бази листе производа и услуга за које нумеричке смернице раста цена утврђује Влада у сарадњи са Народном банком Србије, у августу ове године су повећане за 3,1%. Раст регулисаних цена је последица, пре свега повећаних цена електричне енергије за домаћинство, воде и отпадне воде, превоза путника у граду, претплате за кабловску телевизију и накнада за издавање извода из матичних књига. Дејство ових повећања цена на општи раст износи око 0,6 п.п.

Цене *базне инфлације* (ЦПИ по искључењу хране, енергије, алкохола и цигарета), након снижења у јануару ове године и непромењеног нивоа у фебруару и марту, од априла бележе раст: април (0,3%), мај (0,1%), јун (0,6%), јул (0,5%) и август (0,2%).⁶

Имајући претходно у виду, може се констатовати да је општи индекс потрошачких цена углавном опредељен повећањем цена енергије (3,3%) и непрерађене хране (2%), с обзиром да су цене прерађене хране (0,5%) и услуга (0,4%) незнатно повећане, док су цене робе широке потрошње остале на непромењеном нивоу.

7. Међугодишња раст инфлације у августу ове у односу на август претходне године износи 2,1%, што је за 1,1 п.п. процентни поен више него у јулу исте године. При томе цене роба су повећане за 1,9%, а услуга за 3%.

Посматрано по групама производа и услуга, *највећи интензитет раста* је евидентиран у групи стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива (6,5%), комуникација (4,5%) и рекреације и културе (3,9%), а *натпросечно* су повећане и цене образовања (3%), ресторана и хотела (2,9%) и хране и безалкохолних пића (2,3%), док су цене остале робе и услуга оствариле раст на *нивоу општег раста* (2,1%).

Испод просека су повећане само цене намештаја, покућства и текућег одржавања стана (1,8%).

Снижење цена је евидентирано код одеће и обуће (1,9%), здравства (0,7%) и алкохолних пића и дувана (0,1%).

На кретање цена до краја године, утицаће, поред предузетих мера монетарне политике и корекције регулисаних цена, и нижи овогодишњи род примарних пољопривредних производа и његово дејство на раст цена индустријско прехрамбених производа, као и ниска база с краја прошле године, услед појефтињења цигарета и деривата нафте. Процењује се да ће се инфлација у наредним месецима кретати око доње границе дозвољеног одступања од циља.

⁵ На бази података НБС прерачунато у Министарству.

⁶ Податак НБС: www.nbs.rs/statistika/realnisektor/potrosackecene, tabela 27a.

**КРЕТАЊЕ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА
ОД ЈАНУАРА 2007. ГОДИНЕ ДО АВГУСТА 2015. ГОДИНЕ**

Година/месец	у %		
	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2007. година</i>			
јануар	0,4	0,4	5,4
фебруар	-0,3	0,1	4,1
март	0,6	0,7	4,1
април	0,7	1,4	3,2
мај	1,9	3,3	3,1
јун	0,4	3,7	4,0
јул	-0,2	3,4	4,2
август	2,5	6,0	6,5
септембар	1,6	7,6	8,0
октобар	0,5	8,2	8,9
новембар	1,4	9,7	9,3
децембар	1,2	11,0	11,0
<i>2008. година</i>			
јануар	0,9	0,9	11,5
фебруар	0,6	1,4	12,5
март	1,6	3,0	13,6
април	1,5	4,6	14,6
мај	1,8	6,5	14,5
јун	0,7	7,2	14,9
јул	-1,1	6,1	13,9
август	0,4	6,4	11,5
септембар	1,0	7,5	10,9
октобар	1,8	9,4	12,3
новембар	0,2	9,6	10,9
децембар	-0,9	8,6	8,6
<i>2009. година</i>			
јануар	2,1	2,1	10,0
фебруар	1,2	3,4	10,7
март	0,4	3,8	9,4
април	0,9	4,8	8,8
мај	2,1	7,0	9,1
јун	0,0	7,0	8,3
јул	-0,9	6,0	8,5
август	-0,1	5,9	8,0
септембар	0,3	6,2	7,3
октобар	-0,2	6,0	5,2
новембар	0,8	6,9	5,9
децембар	-0,2	6,6	6,6

МИНИСТАРСТВО СПОЉНЕ И УНУТРАШЊЕ ТРГОВИНЕ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА

Сектор за трговину, услуге, цене и заштиту потрошача

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2010. година</i>			
јануар	0.5	0.5	4.8
фебруар	0.3	0.7	3.9
март	1.2	2.0	4.7
април	0.6	2.5	4.3
мај	1.5	4.1	3.7
јун	0.4	4.5	4.2
јул	0.0	4.5	5.1
август	1.4	5.9	6.6
септембар	1.3	7.3	7.7
октобар	1.0	8.3	8.9
новембар	1.5	9.9	9.6
децембар	0.3	10.3	10.3
<i>2011. година</i>			
јануар	1.4	1.4	11.2
фебруар	1.5	2.9	12.6
март	2.6	5.5	14.1
април	1.1	6.7	14.7
мај	0.4	7.1	13.4
јун	-0.3	6.8	12.7
јул	-0.5	6.2	12.1
август	0.0	6.2	10.5
септембар	0.2	6.3	9.3
октобар	0.4	6.8	8.7
новембар	0.9	7.7	8.1
децембар	-0.7	7.0	7.0
<i>2012. година</i>			
јануар	0.1	0.1	5.6
фебруар	0.8	0.9	4.9
март	1.1	2.0	3.2
април	0.6	2.6	2.7
мај	1.4	4.1	3.9
јун	1.1	5.2	5.5
јул	0.1	5.4	6.1
август	1.6	7.1	7.9
септембар	2.3	9.6	10.3
октобар	2.8	12.7	12.9
новембар	0.0	11.9	12.6
децембар	-0.4	12.2	12.2

МИНИСТАРСТВО СПОЉНЕ И УНУТРАШЊЕ ТРГОВИНЕ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА

Сектор за трговину, услуге, цене и заштиту потрошача

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2013. година</i>			
јануар	0,6	0,6	12,8
фебруар	0,5	1,1	12,4
март	0,0	1,1	11,2
април	0,8	1,9	11,4
мај	0,0	2,0	9,9
јун	1,0	3,0	9,8
јул	-0,9	2,0	8,6
август	0,4	2,5	7,3
септембар	0,0	2,5	4,9
октобар	0,2	2,6	2,2
новембар	-0,6	1,6	2
децембар	0,2	2,2	2,2
<i>2014. година</i>			
јануар	1,4	1,4	3,1
фебруар	0,1	1,5	2,6
март	-0,3	1,2	2,3
април	0,6	1,8	2,1
мај	0,1	1,8	2,1
јун	0,1	2,0	1,3
јул	-0,1	1,8	2,1
август	-0,2	1,7	1,5
септембар	0,7	2,3	2,1
октобар	-0,2	2,2	1,8
новембар	0,0	2,2	2,4
децембар	-0,4	1,7	1,7
<i>2015. година</i>			
јануар	-0,2	-0,2	0,1
фебруар	0,9	0,6	0,8
март	0,7	1,4	1,9
април	0,5	1,9	1,8
мај	-0,3	1,6	1,5
јун	0,5	2,1	1,9
јул	-0,9	1,1	1,0
август	0,9	2,1	2,1

¹ Месечни раст – промена цена у текућем месецу у односу на претходни месец исте године

² Текући раст – промена цена у текућем месецу у односу на децембар претходне године

³ Међугодишњи раст – промена цена у текућем месецу у односу на исти месец претходне године

Прилог 2

**ОСТВАРЕНО КРЕТАЊЕ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА
ПО ОСНОВНИМ ГРУПАМА**

- у % -

	Месечна стопа		Текући раст	
	Остварено повећање 8.2015. 7. 2015.	Структура оствареног повећања	Остварено повећање 8.2015. 12.2014.	Структура оствареног повећања
ПОТРОШАЧКЕ ЦЕНЕ – укупно	0,9	100,0	2,1	100,0
Храна и безалкохолна пића	1,0	36,8	1,5	23,2
Алкохолна пића и дуван	-0,1	-1,1	5,3	18,0
Одећа и обућа	-0,4	-2,0	-2,8	-6,1
Стан, вода, ел. енергија, гас и друга горива	4,5	66,2	4,5	29,8
Намештај, покућство, текуће одржавање	-0,2	-1,0	1,7	3,6
Здравство	0,3	1,8	-1,6	-3,8
Транспорт	-0,8	-10,6	1,1	6,9
Комуникације	0,0	0,0	2,1	5,0
Рекреација и култура	1,1	7,0	7,2	19,2
Образовање	0,0	0,0	0,5	0,4
Ресторани и хотели	0,3	0,9	1,8	2,2
Остала роба и услуге	0,4	2,0	0,8	1,6

На бази података РЗС прерачунато у Министарству.

Београд, 22. септембар 2015. године